

P&G COMMUNICATION & INFORMATION

Ferdinando Frega — Nando the Scribe

RAGIHANDIN Û AGAHDARIYA P&G

THE P&G SAGA · 12

Agahdarî

Yên ku pêşî ragihandin kirin, mirovên seretayî yên bê cil bûn. Yên ku pêşî agahdarî dan, mirovên seretayî yên bi cil bûn, û bi karta rojnamevaniyê.

Hê jî mirovên seretayî. Tiştek neguheriye. Ji bilî ku yên pêşîn neçar bûn ji jiyanê xilas bibin, lê yên duyem debara xwe bi vegerandina xilasbûyiyan bo jiyanê dikan.

Lê wext ji bo nîqaş an rexneyê tune — ev karên ku min tu carî nekirine.

Tiştê ku ez dixwazim bikim ew e ku cudahiya antropolojîk a di navbera wan herduyan de bi çîrokan bibêjim.

Forma yekem a rastîn a ragihandinê — û li vir her kes dê ji cihê xwe biqefize — bêdengî ye.

Berî peyvê, berî dengê, berî tevgerê, berî helwestê, pratîka bêdengiyê her tim zîrekiya mirovekî bi şiyana wî ya rakirin û biryardanê pîvaye — tu carî ne berevajî.

Û mêr, li hev civiyayî, bêdeng diman, li stêrkan, li ya razber, li ya xeyalkirî dinêrîn — heta ku, ji dûr ve, komek jin, bawer ku bi tenê ne, dest bi axaftinê di nav xwe de kirin: dengên nizm, awazê kontrolkirî, rîtmî kontrolkirî, ahengeke rêkûpêk, her peyv bi baldarî hatiye danîn. Jin wiha ne.

Lê dersa yekem a ku bêdengiyê ji mirovahiyê re hişt, ne cureyekî xweparastina hundirîn e — ew rêbazek e, sînorekî dawîn di nav her cihê ku biryarên rastîn lê tên dayîn.

Dîsa jî, dengê di nav bêdengiyê de tam ew e ku tu carî winda nabe: ew ji hundir tê, û di heman demê de hestiyarî, hişmendî, mantiqî û aqilane, însîktî û dilî ye.

Û li vir, yên ku bi rastî dikarin wê birêve bibin, wek her car, jin dimînin — ewqas temam, ewqas fonksiyonel, ku erka domandina zayîna mirovan jî ji wan re hat dayîn. (Di qadên din de — yên biyolojîk, yên xaneyî — nêr jî hene ku zarokan tînin dinyayê. Lê ew cureyekî din ê ragihandinê ye.)

Ji bo her tiştê din ku min li vir behs nekiriye, ez wê ji ezmûna her kesî re dihêlim — ew beşa herî baş a ku em in e.

Agahdarî lîstikeke ku em di zarokatiyê de dilîstin tîne bîra min: her kes di xelekekê de, kesê yekem peyvekê di guhê yê din de dipistîne, û ew di rêzê re di diwanzdeh kesan re derbas dibe. Tiştê ku ji aliyê din derdiket bi gelemperî tofaneke kenê bû.

Lîstik dikarî bi yek peyvê an hevokeke tevahî bimeşe, û ev yê ku diqewimî bû:

Bi DÊ BIJÎ dest pê bike, û piştî diwanzdeh derbasbûnan, peyva ku ji aliyê din derdiket DÊ BIMIRE bû.

Bi hevokeke wek ME HEMÛYAN DIZANÎ KU EW Ê BIJÎ dest pê bike, û piştî diwanzdeh derbasbûnan ew wek HER KESÎ DIZANÎ KU EW MIRIYE, CENAZE JI BO 12Ê SAET 12:00 HATIYE DANÎN vedigeriya. Ha ha ha ha.

Ez îro tam wiha temaşe dikim ka medya çawa agahiyan diguhezîne — heman hevoka destpêkê ya çîrokekê ji aliyê medyayekê piştî yekê din ve bi awayekî cuda tê ragihandin. Tiştê ku me wek lîstika

zarokan dihesiband, bi rastî rastiya tal a pîşesaziyeke agahdariyê
ye ku êdî tu cudahî di navbera kioskeke rojnameyan û odeya
nûçeyan de nemaye.

Di dawiyê de, herdu tişt xwedî yek têtê ne — herdu zarokên heman
koka seretayî ne. Tenê divê tu binêrî ka mirov çawa cilên xwe li
xwe dikin.

Xwendina te xweş be.

Ferdinando